

Sygn. akt I ACa 1072/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kaźmierska
Sędziowie:	SA Danuta Jezierska SO del. Tomasz Sobieraj (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2016 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko M. O. i Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 16 września 2015 roku, sygn. akt I C 598/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym tylko o tyle, że oznacza termin, od którego zasądza odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 266.670,85 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć tysięcy sześćset siedemdziesiąt złotych i osiemdziesiąt pięć groszy) w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S. na dzień 1 listopada 2014 roku i oddala w stosunku do tego pozwanego powództwo o odsetki w pozostałym zakresie;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S. na rzecz powoda kwotę 1890 (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Koszalinie kwotę 404 (czteryście cztery) złote tytułem części nieuiszczonej opłaty sądowej od apelacji.

Danuta Jezierska Wiesława Kaźmierska Tomasz Sobieraj

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 września 2015 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie w sprawie o sygn. akt I C 598/14:

- w punkcie pierwszym zasądził od pozwanych M. O. i Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S. solidarnie na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 266.670,85 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;

- w punkcie drugim zasądził od pozwanych M. O. i Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S. solidarnie na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 20.551 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zawarła z T. T. (1) umowę pożyczki numer (...) z 6 września 2011 roku. Dla zabezpieczenia tej umowy ustanowione zostały na rzecz powódki zastawy rejestrowe na kombajnie zbożowym (...) oraz na hederze do kombajnu 10,5 m. Z uwagi na to, że T. T. (1) nie wywiązywał się z tej umowy pożyczki, powódka wystąpiła z pozwem o zapłatę części tej wymagalnej pożyczki do Sądu Okręgowego w Poznaniu i uzyskała tytuł wykonawczy przeciwko temu dłużnikowi w postaci prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21 stycznia 2013 roku, w sprawie o sygn. akt I Nc 18/13, zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności. W oparciu o to prawomocne orzeczenie sądowe powódka wszczęła egzekucję do majątku dłużnika składając wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. - M. O.. W toku egzekucji sądowej prowadzonej przez tego pozwanego dokonano zajęcia ruchomości dłużnika T. T. (1) tj. kombajnu zbożowego (...) wraz z hederem do kombajnu 10,5 m. Egzekucję tę prowadzono pod sygnaturą Km 470/13. Powódka wystąpiła ponownie do Sądu Okręgowego w Poznaniu z pozwem o zapłatę pozostałej części pożyczki. Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 21 czerwca 2013 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w sprawie o sygn. akt I Nc 244/13 i następnie, po uprawomocnieniu się go, zaopatrzył to orzeczenie w sądową klauzulę wykonalności.

Powódka złożyła u tego samego komornika sądowego kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji sądowej. Pozwany M. O. wszczął egzekucję na podstawie tego drugiego tytułu wykonawczego i prowadził ją pod sygnaturą Km 815/13. W ramach tych obu egzekucji sądowych (Km 470/13 i Km 815/13) komornik sądowy najpierw obwieścił o licytacji zajętych ruchomości dłużnika T. T. (1), a następnie dokonał sprzedaży z wolnej ręki zarówno kombajnu zbożowego (...) jak i hederu do kombajnu 10,5 m. Nabywcą tych ruchomości została (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Sprzedający komornik sądowy wystawił nabywcy fakturę V AT numer (...).

Pismem z dnia 25 marca 2014 roku pozwany M. O. przekazał plany podziału sumy uzyskanej z egzekucji ruchomości dłużnika T. T. (1), sporządzony przez tego komornika sądowego 6 marca 2014 roku w obu sprawach egzekucyjnych Km 470/13 i Km 815/13, z pouczeniem o możliwości wniesienia zarzutów. Z obu planów podziału wynika, że uczestniczył w niej tylko wierzyciel - powódka, bez uczestnictw innych wierzycieli. Pierwszy plan podziału dotyczy sumy wpłaconej przez nabywcę ruchomości dłużnika tj. kwoty 168.300 złotych. Z tej sumy wierzyciel - powódka otrzymać miała kwotę 159.834,10 złotych, zaś komornikowi sądowemu z tytułu kosztów egzekucyjnych kwota 8.465,90 złotych.

Drugi plan podziału dotyczy sumy wpłaconej komornikowi sądowemu przez powodową spółkę za nabywcę przedmiotowych ruchomości tj. kwoty 459.000,00 złotych. Z tej sumy wierzyciel - powódka otrzymać miała kwotę 436.047,75 złotych pomniejszoną o należności publicznoprawne na rzecz urzędu skarbowego na łączną sumę 117.300,00 złotych tj. sumę 318.747,75 złotych, zaś komornikowi sądowemu z tytułu kosztów egzekucyjnych kwota 22.952,25 złotych. Powódka (...) spółka z o.o. w P. ani też dłużnicy T. T. (1) i G. T. nie złożyli zarzutów do tychże planów podziałów.

W dniu 4 sierpnia 2014 roku pozwany M. O. dokonał pięciu przelewów różnych kwot pieniężnych należnych powódce z tytułu sprzedaży ruchomości dłużnika, a wynikających z dwóch planów podziału sporządzonych przez komornika sądowego w dniu 6 marca 2014 roku, na łączną kwotę 211.911,00 złotych: kwoty 7.217,00 złotych (koszty adwokackie z procesu I Nc 18/13 Sądu Okręgowego w Poznaniu, egzekucja Km 470/13); kwoty 9.321,77 złotych (odsetki z tytułu wykonawczego I Nc 18/13 Sądu Okręgowego w Poznaniu, egzekucja Km 470/13); kwoty 190.597,23 złotych (należność główna z tytułu wykonawczego I Nc 18/13 Sądu Okręgowego w Poznaniu, egzekucja Km 470/13); kwota 2.975,00 złotych (koszty procesu z tytułu wykonawczego I Nc 18/13 Sądu Okręgowego w Poznaniu, egzekucja Km 470/13); kwota 1.800 złotych (koszty adwokackie w egzekucji Km 470/13).

Pismem z 11 sierpnia 2014 roku powódka wezwała pozwanego M. O. do niezwłocznego przekazania całej sumy należnej wierzycielowi z egzekucji Km 470/13 i Km 815/13 pod rygorem złożenia skargi na czynności komornika.

Pismem z 26 września 2014 roku powódka ponowiła wezwanie do wypłacenia sumy uzyskanej z egzekucji, w kwocie 266.670,85 złotych.

Z uwagi na brak reakcji ze strony komornika sądowego powódka złożyła przedmiotowy pozew.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał wywiedzione powództwo za uzasadnione.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową oraz kopii akt egzekucji sądowej o sygn. Km 470/13 i Km 815/13 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. M. O.. Sąd Okręgowy uznał za udowodnione fakty, że powodowa spółka prowadziła dwie egzekucje sądowe przeciwko dłużnikom T. T. (1) i G. T.. Sąd Okręgowy wskazał, że pierwszą z tych egzekucji powódka prowadziła na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Poznaniu, w sprawie o sygn. akt I Nc 18/ 13, o zapłatę należności głównej 237.933,34 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 28 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty i kwoty 10.192,00 złotych tytułem kosztów tego procesu (w tym kwoty 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego). Drugą egzekucję powódka prowadziła na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I Nc 244/13, o zapłatę należności głównej 970.844,56 złotych wraz z umownymi odsetkami, oraz kwoty 19.353 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 7.217,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Komornik sądowy prowadził tę egzekucję pod sygn. Km 815/13. Sąd Okręgowy wskazał, że w postępowaniach egzekucyjnych z wniosku wierzyciela (powódki) przeciwko T. T. (1) i G. T., komornik sądowy dokonał zajęcia, a następnie sprzedaży ruchomości dłużnika w postaci kombajnu i hederu, zaś z uwagi na to, że nabywca ruchomości dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym zapłacił osobiście kwotę 168.300 złotych, a pozostałą część ceny nabycia za niego dokonała powódka w kwocie 459.000 złotych to komornik sądowy sporządził dwa osobne plany podziału .Sąd Okręgowy przyjął, że z pierwszego planu podziału powódce winna przyspaść kwota 159.834,10 złotych, zaś z drugiego planu podziału kwota 318.747,75 złotych, czyli łącznie M. O. winien przelać na rachunek bankowy powódki kwotę 478.581,85 złotych. Zdaniem Sądu Okręgowego te sporządzone przez pozwanego plany podziału uwzględniają w pełni zasady z art. 1024 k.p.c. i z art. 1025 k.p.c. Sąd Okręgowy podkreślił, że żadna ze stron tj. ani wierzycielka ani dłużnicy nie zaskarżyli tych planów podziału, choć mieli taka możliwość. Sąd Okręgowy uznał za niezasadne zarzuty zgłoszone przez pełnomocnika pozwanego Skarbu Państwa o błędach w tych czynnościach egzekucyjnych komornika sądowego i niezasadny wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości w celu ustalenia prawidłowości dokonania podziału kwoty uzyskanej z egzekucji.

Sąd Okręgowy przytoczył brzmienie art. 1028 § 1 k.p.c. Wskazał, że komornik sądowy M. O. przystąpił do wykonania planów podziałów i w dniu 4 sierpnia 2014 roku przelał na rachunek bankowy łącznie kwotę 211.911 złotych szczegółowo wskazując tytuły przelewów. Analiza ich treści wskazuje, że kwota ta dotyczyła egzekucji sądowej prowadzonej przez pozwanego pod sygnaturą Km 470/13, na podstawie tytułu wykonawczego - prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I Nc 18/13 i obejmowała część należności głównej, należności ubocznych i kosztów procesu, a także kosztów adwokackich w

egzekucji wierzyciela. Sąd Okręgowy uznał, że materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie wskazuje, że zgodnie z treścią planów podziału z 6 marca 2014 roku wierzyciel winien otrzymać łącznie kwotę 478.581,85 złotych, a komornik sądowy wypłacił powódce jedynie kwotę 211,911,00 złotych, a tym samym komornik popadł w opóźnienie w zapłacie reszty należności wierzyciela tj. kwoty 266.670,85 złotych.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazano art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd Okręgowy wskazał przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej komornika. Zauważył, że postępowanie sądowe w sposób precyzyjny wykazało szkodę po stronie powódki, albowiem z treści prawomocnych planów podziałów sporządzonych przez pozwanego komornika sądowego M. O. wynika, że powinien on, zgodnie z dyspozycją art. 1024, 1025 i 1028 k.p.c. wypłacić wierzycielowi (powódce) kwotę 478.581,85 złotych, a wypłacił jedynie sumę 211.911,00 złotych. Tym samym do majątku powódki nie weszła kwota 266.670,85 złotych. W ocenie Sądu Okręgowego jest to rzeczywista strata powódki, ponieważ o tę kwotę uszczuplony został jej majątek, zaś dłużnik nie ma obowiązku zapłaty tej kwoty, skoro komornik sądowy spieniżył jego ruchomości na poczet zadłużenia tego wierzyciela.

Sąd Okręgowy przytoczył także treść art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zachowanie komornika sądowego polegające na zatrzymaniu kwoty należnej powódce z wyżej opisanych postępowań egzekucyjnych, w łącznej kwocie 266.670,85 złotych i zużycie jej na inne swoje zobowiązania było działaniem bezprawnym, naruszającym przepisy bezwzględnie obowiązujące tj. przepisy dotyczące wykonania planu podziału art. 1028 k.p.c. oraz art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd Okręgowy uznał, że niewątpliwie między takim zachowaniem pozwanego komornika sądowego a powstałą szkodą po stronie powodowej istnieje związek przyczynowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 23 ust 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem, a pozwany Skarb Państwa co do zasady nie kwestionował swojej legitymacji biernej w procesie i solidarnej odpowiedzialności z komornikiem sądowym.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł uwzględniając treść art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd zasądził od pozwanych solidarnych na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty 266.670,85 złotych za okres od dnia 5 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Na koszty złożyły się opłata sądowa od zgłoszonego roszczenia pieniężnego w kwocie 13.334 złotych, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00 złotych oraz wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 7.200,00 złotych (zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Rejonowego w S..

Wyrok zaskarżono w części, to jest: w punkcie 1 co do kwoty 45.526,33 złotych oraz w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych od dnia 5 sierpnia 2014 roku do dnia 31 października 2014 roku oraz w punkcie 2.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 45.526,33 złotych, ustalenie terminu początkowego płatności zasądzonych w zaskarżonym wyroku odsetek na dzień 1 listopada 2014 roku; stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu za pierwszą instancję; zasądzenie od powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.). Ewentualnie wniesiono o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, wraz z rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1/ naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (t. j. Dz. U. z 2011 roku Nr 231, poz. 1376) poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż wysokość należnego wierzycielowi odszkodowania odpowiada wysokości kwot wynikających z prawomocnych planów podziału sporządzonych przez komornika,

- art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c. polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu, poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w S. od zasądzonej sumy od dnia 5 sierpnia 2014 roku,

2/ naruszenie przepisów postępowania:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 roku Nr 231, poz. 1376) polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i oparciu ustalenia wysokości należnego powódce odszkodowania na podstawie błędnie sporządzonego planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieuwzględniającego należnych komornikowi kosztów egzekucji,

- art. 100 k.p.c. poprzez brak stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Zdaniem skarżącego ustalenie przez Sąd Okręgowy wysokości odszkodowania wedle błędnie sporządzonego planu podziału, który przyznawał wierzycielowi kwoty wyższe niż wynikające z przepisów prawa, pozostaje w sprzeczności z art. 361 § 1 i 2 k.c.

W ocenie apelującego rozmiar szkody w niniejszej sprawie należało ocenić według kryteriów określających wysokość świadczenia należnego wierzycielowi w postępowaniu egzekucyjnym, a nie według tego, co zostało napisane w planie podziału sporządzonym przez komornika.

Skarżący wskazał, że błędnie Sąd I instancji ustalił, że z pierwszego planu podziału (z dnia 6 marca 2014 roku) powódce winna przyspaść kwota 159.834,10 złotych., zaś z drugiego planu (z dnia 12 marca 2014 roku) kwota 318.747,75 złotych, a sam plan podziału nie jest dotknięty żadną wadą ani błędem. Otóż w ocenie pozwanego przyjęte przez Sąd Okręgowy kwoty przeznaczone na pokrycie kosztów egzekucji (odpowiednio 8.465,90 złotych. i 22.952,25 złotych) nie wynikają z zalegających w aktach egzekucyjnych planów podziału z dnia 6 marca 2014 roku i z dnia 12 marca 2014 roku, ponieważ kwoty te nie zostały ujęte w odpowiednich rubrykach przeznaczonych na wpisywanie kosztów egzekucji, gdzie widnieją kwoty 419,99 złotych i 418,49 złotych. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie sposób zorientować się, co składa na kwotę przyjętych przez sąd kosztów egzekucji i czy obejmują opłatę stosunkową pobieraną ze świadczenia uzyskanego od dłużnika.

Pozwany Skarb Państwa podniósł, że z kwoty uzyskanej ze sprzedaży kombajnu i hedera (627.300 złotych.) po odprowadzeniu podatku VAT pozostała do podziału kwota netto 510.000 złotych. Z tej kwoty w pierwszej kolejności powinny być zaspokojone wydatki poniesione w toku egzekucji, koszty zastępstwa w egzekucji. Pozostała kwota powinna być przeznaczona na egzekwowane należności (należność główną, odsetki i koszty sądowe) oraz na opłatę stosunkową należną komornikowi, w takiej proporcji, że 15 % z kwoty przeznaczonej na zaspokojenie wierzyciela powinna wynieść opłata stosunkowa. Według skarżącego – z tabel obejmujących plany podziału nie sposób zorientować się, jakie były wydatki egzekucyjne ponad kwoty 419,99 złotych i 418,49 złotych, czy ustalono koszty zastępstwa w egzekucji, nie wiadomo jaką opłatę stosunkową naliczył komornik i w efekcie, w jaki sposób komornik ustalił, że wierzycielowi należy wypłacić 478.581,85złotych.

W konsekwencji, zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy błędnie przyjął w ślad za planem podziału, że różnica pomiędzy ustaloną w planie kwotą, a kwotą już otrzymaną przez wierzyciela, stanowi wysokość należnego odszkodowania.

Apelujący wskazał, że biorąc pod uwagę ustawowe wskazania dotyczące zasad wyliczania opłaty stosunkowej określone w art. 46 ustawy o komornikach, w ocenie pozwanego Skarbu Państwa, opłata stosunkowa w przedmiotowej sprawie, winna wynieść 76.105,50 złotych, a zatem z kwoty netto wyegzekwowanej od dłużnika w wysokości 510.000 złotych. po odjęciu kosztów egzekucji w postaci wydatków (419,99 złotych i 418,49 złotych) i opłaty stosunkowej (76.105,50 złotych) powodowi jako wierzycielowi winna przypadać kwota 433.055,52 złotych. Komornik wypłacił wierzycielowi 211.911 złotych, a więc odszkodowanie winno wynosić 221.144,52 złotych.

Zaznaczono, że pobranie od dłużnika z wyegzekwowanego świadczenia opłaty stosunkowej w wysokości 15 % tego świadczenia było obowiązkiem komornika. Zdaniem pozwanego, wysokość odszkodowania należnego powodowi, mającego na celu naprawienie szkody, powinna uwzględniać obciążenia, jakie są związane z prowadzeniem egzekucji.

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazano, że z przeprowadzonych dowodów z dokumentów ani zeznań świadków nie wynika, aby określone w planie podziału kwoty 8.465,90 złotych i 22.952,25 złotych, stanowiły koszty egzekucji.

W ocenie pozwanego Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy błędnie i sprzecznie z zebranymi dowodami ustalił termin, od którego należy liczyć odsetki, poprzez przyjęcie, że powódce należą się odsetki od pozwanego Skarbu Państwa od dnia 5 sierpnia 2015 roku, a nie od dnia doręczenia pozwu. Zauważono, że w wypadku zobowiązań z czynów niedozwolonych, które mają charakter bezterminowy, stan opóźnienia w spełnieniu świadczenia powstaje po wezwaniu dłużnika do świadczenia (art. 455 k.c.). W sprawie, przed wszczęciem postępowania, powódka nie skierowała do pozwanego Skarbu Państwa wezwania do zapłaty, a więc stało się to dopiero w momencie doręczenia pozwanemu odpisu pozwu w dniu 28 października 2014 roku Biorąc pod uwagę, że strona powodowa wzywając do zapłaty pozwanego M. O. wyznaczyła mu 3 - dniowy termin zapłaty (wezwanie z dnia 26 września 2014 roku), zasadne jest również przyjęcie takiego terminu wobec Skarbu Państwa, a zatem pozwany Skarb Państwa pozostawał w opóźnieniu od dnia 1 listopada 2014 roku

W odpowiedzi na apelację pozwanego - powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniosła o oddalenie apelacji pozwanego w całości, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność powódki.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że apelacja pozwanego Skarbu Państwa nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż Sąd Okręgowy słusznie uznał za niezasadne zarzuty zgłoszone przez pełnomocnika apelującego dotyczące błędów w czynnościach egzekucyjnych komornika sądowego. Zaznaczono, że wierzyciel nie może ponosić konsekwencji ewentualnych błędów w planie podziału i powinien otrzymać kwotę wynikającą z planu podziału.

Wskazano także, że pozwany M. O. powinien był według ustaleń Sądu Okręgowego wypłacić powódce kwoty z prawomocnych planów podziału w dniu 4 sierpnia 2014 roku i od dnia 05 sierpnia 2015 roku pozostaje więc w zwłoce z zapłatą powódce kwoty 266.670,85 złotych wraz z należnymi od tego czasu odsetkami.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części.

Przed przystąpieniem do szczegółowej analizy zarzutów apelacyjnych należy wskazać, że w kontekście twierdzeń strony powodowej i ustalonego stanu faktycznego sąd pierwszej instancji trafnie poddał ocenie roszczenie powoda odwołując się do przepisu art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, który normuje szczególne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej komornika sądowego [jego zastępcy] oraz Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie komornika sądowego przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych lub innych czynności powierzonych mu ustawowo. Zaznaczyć trzeba, że stosownie do utrwalonego poglądu judykatury i doktryny prawa cywilnego [vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 roku, III CZP 54/04, OSNC 2005/10/168; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 roku, V CSK 279/09 LEX nr 585901], który podziela Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie - odpowiedzialność

odszkodowawcza komornika przewidziana w wyżej wymienionym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową za zachowanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika. Zgodnie bowiem z art. 1 tej ustawy komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. Należy go zaliczyć do organów władzy publicznej, wykonujących powierzone przez ustawę zadania przymusowego wykonywania orzeczeń sądowych. Z tych względów odpowiedzialność odszkodowawcza za szkodę wyrządzoną przez komornika przy wykonywaniu władzy publicznej, mieści się w ramach konstytucyjnego modelu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w wyniku niezgodnych z prawem działań organów władzy publicznej, przewidzianego w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP. Nie może być zatem oparta na zasadzie winy. Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej komornika miarodajne są ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej przewidziane w art. 415 k.c., natomiast nie wchodzi w grę wina jako zasada tej odpowiedzialności.

W tym stanie Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że dla przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej komornikowi sądowemu, a tym samym także Skarbowi Państwa, konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek:

- 1/ powstanie szkody;
- 2/ wyrządzenie szkody poprzez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie komornika sądowego;
- 3/ wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonej komornikowi sądowemu czynności;
- 4/ związek przyczynowy pomiędzy niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem komornika a powstaniem szkody.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że pozwanemu M. O., będącemu komornikiem sądowym, należało przypisać niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych. W tym miejscu podkreślić trzeba, że art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji podobnie jak art. 417 k.c. posługuje się pojęciem niezgodności z prawem, a więc pojęciem tożsamym z zawartym w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP. W judykaturze na tle regulacji zawartej w art. 417 k.c. przyjmuje się powszechnie, że niezgodność z prawem obejmuje sprzeczność z normami prawnymi zakodowanymi w konstytucyjnie określonych źródłach prawa [vide uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 4 grudnia 2001 roku, SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 roku, I KKN 581/99, OSNC 2002, nr 10, poz. 128]. Stanowisko to zachowuje także aktualność w zakresie unormowania zawartego w art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że pozwany M. O. prowadząc jako Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. postępowania egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko dłużnikom T. T. (1) i G. T. pod sygnaturami akt Km 470/13 i Km 815/13 dopuścił się zachowania niezgodnego z prawem w rozumieniu art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Ta bezprawność zachowania komornika polegała na zaniechaniu przekazania wierzycielowi części kwoty wyegzekwowanej w toku postępowania egzekucyjnego objętej planami podziału sumy uzyskanej z egzekucji z dnia 6 marca 2014 roku. Z niekwestionowanych przez strony ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd pierwszej instancji w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach egzekucyjnych wynika bowiem, że w dniu 6 marca 2014 roku M. O. jako Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. sporządził dwa plany podziału sum uzyskanych z egzekucji, to jest kwoty 168300 złotych i kwoty 459.000 złotych, w ramach których do wypłaty na rzecz powodowej spółki miała przypaść łącznie kwota 478.581,85 złotych. Bezsporne było, że nikt z uczestników postępowania egzekucyjnego nie wniósł zarzutów do powyższych planów podziału. Tym samym – zgodnie z art. 1028 § 1 k.p.c. - komornik sądowy jako organ egzekucyjny powinien przystąpić do wykonywania planów podziału z dnia 6 marca 2014 roku poprzez wypłacenie na rzecz wierzyciela przyznanych mu kwot. Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji komornik powinien przekazać uprawnionemu wyegzekwowane należności w terminie 4 dni. W rozpoznawanej sprawie z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że komornik sądowy jedynie częściowo spełnił powyższy obowiązek, albowiem przekazał powodowi jedynie kwotę 211911 złotych, co oznacza, że zaniechał przekazania wierzycielowi dochodzonej pozwem kwoty 266670,85 złotych. Powyższe zaniechanie M. O. jako

Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. pozostało w sprzeczności zarówno z art. 1028 § 1 k.p.c., jak i art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, co mieści się w pojęciu niezgodności z prawem w rozumieniu przywołanego wyżej art. 23 tej ostatniej ustawy.

Sąd Okręgowy trafnie także uznał, że strona powodowa w następstwie tego niezgodnego z prawem zachowania poniosła szkodę.

W tym miejscu wskazać należy, że art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nie definiuje pojęcia szkody. Z tego względu należy odnieść się w tej mierze do przepisów kodeksu cywilnego, które pozwalają określić szkodę jako każdy uszczerbek majątkowy [a w przypadkach określonych w ustawie także niemajątkowy] w dobrach prawnie chronionych, wyrządzony wbrew woli osoby uprawnionej.

W niniejszej sprawie strona powodowa podnosiła, że doznała szkody w postaci straty przysługującego jej świadczenia, które powinno wejść do jej majątku w wyniku przeprowadzonej egzekucji. W tym zakresie wskazać trzeba, że kwoty przypadające powodce na podstawie planów podziału miały służyć zaspokojeniu jej roszczeń w stosunku do dłużników stwierdzonych tytułami wykonawczymi i stanowiących przedmiot egzekucji. Sytuacja, w której organ egzekucyjny wyegzekwował od dłużników świadczenia pieniężne, po czym zaniechał ich przekazania wierzycielowi, doprowadziła w sposób oczywisty do powstania uszczerbku w majątku powódki odpowiadającego wysokości kwot przypadających jej w wyniku sporządzonych planów podziału sum uzyskanych w drodze egzekucji nieprzekazanych jej przez organ egzekucyjny, czyli dochodzonej pozwem kwoty 266570,85 złotych.

Chybiony jest zarzut strony pozwanej, że należne stronie powodowej odszkodowanie powinno być niższe o kwotę 45526,33 złotych odpowiadającą wysokości kosztów egzekucyjnych, które powinny dodatkowo przypaść komornikowi sądowemu w przypadku prawidłowego sporządzenia planów podziałów.

Sąd Apelacyjny obowiązany jest zauważyć, że treść planów podziału sum uzyskanych z egzekucji z dnia 6 marca 2014 roku została sporządzona w sposób mało przejrzysty, tym niemniej analiza tych dokumentów w pełni uzasadnia wniosek poczyniony przez sąd pierwszej instancji, że w powyższych planach powodce przyznano do wypłaty odpowiednio kwoty 159834,10 złotych i 318747,75 złotych, albowiem takie kwoty zostały wskazane jako przypadające w odpowiednich pozycjach planu podziału jako przypadające wierzycielowi [po uwzględnieniu należności na rzecz Urzędu Skarbowego]. Jednocześnie porównanie poszczególnych elementów planu wskazuje, że oznaczone w tych planach kwoty 8465,90 złotych i 22952,25 złotych stanowiły koszty egzekucyjne przypadające komornikowi sądowemu.

Chybiony jest zarzut strony powodowej, że Sąd Okręgowy w tym zakresie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w powyższym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 roku, II CR 423/66, OSNPG 1967/5-6/21; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, Lex, nr 80266; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 roku, IV CKN 1256/00, Lex, nr 80267]. Jak ujmuje się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Przyjmuje się jednocześnie, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego

materiału dowodowego [vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 roku, II URN 175/79, OSNC 1980/ 10/200; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2000 roku, III CKN 1049/99, Lex nr 51627; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2000 roku, IV CKN 1097/00, Lex nr 52624; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2000 roku, V CKN 94/00, Lex nr 52589; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, IV CKN 1383/00, Lex nr 52544; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2001 roku, II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002 roku, IV CKN 859/00, Lex nr 53923; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, IV CKN 1050/00, Lex nr 55499; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00, Lex nr 56906; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, Lex nr 80273]. Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 czerwca 2008 roku [I ACa 180/08, LEX nr 468598], jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Dla skuteczności zarzutu naruszenia wyżej wymienionego przepisu nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może, więc polegać li tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń, lecz konieczne jest przy tym posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznym wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wyrok sprawy [analogicznie Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lipca 2008 roku, VI ACa 306/08].

W okolicznościach niniejszej sprawy, w tym w świetle zarzutów apelacji, nie sposób uznać, aby doszło do naruszenia przez sąd pierwszej instancji normy prawnej zawartej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenił bowiem dowody i na ich podstawie wyciągnął trafne wnioski.

Zaznaczyć trzeba, że pozwana formułując zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. ograniczyła się wyłącznie do stwierdzenia, że sąd pierwszej instancji ustalając wysokość należnego powódce odszkodowania oparł się na błędnie sporządzonym planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieuwzględniającego należnych komornikowi kosztów egzekucji. Zagadnienie poprawności sporządzenia powyższego planu nie wiąże się jednak z oceną wiarygodności i mocy dowodowej tegoż dokumentu, lecz z oceną prawną dokonanych przez komornika sądowego czynności egzekucyjnych w postaci planów podziału sum uzyskanych z egzekucyjnych.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny podziela wywody zawarte w apelacji dotyczące wadliwości ustalenia wysokości kosztów egzekucyjnych w przedmiotowych planach podziału, gdyż analiza tych planów wskazuje, że komornik sądowy ustalił wysokość opłaty egzekucyjnej na 5 % wyegzekwowanego świadczenia, podczas gdy należna mu opłata egzekucyjna powinna w myśl art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wynosić 15 % wyegzekwowanego świadczenia. Tym niemniej – sam fakt, że plany podziału sumy uzyskanej z egzekucji były sporządzone wadliwie – nie oznacza, że komornik sądowy mógł zaniechać wykonania tychże planów. Podkreślenia wymaga, że sposobem kwestionowania prawidłowości dokonania podziału sumy uzyskanej z egzekucji jest wniesienie zarzutów do planu podziału. Zgodnie z art. 1028 § 1 k.p.c. jeżeli zarzutów nie wniesiono w terminie przepisany, organ egzekucyjny przystąpi do wykonania planu. Wniesienie zarzutów wstrzymuje wykonanie planu tylko w części, której zarzuty dotyczą. Terminem na wniesienie zarzutów jest termin dwutygodniowy określony w art. 1027 § 2 k.p.c. Zgodnie zaś z art. 1028 § 4 k.p.c. wykonanie planu w części dotkniętej zarzutami nastąpi po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, chyba że zostało wstrzymane przez zabezpieczenie powództwa w sporze o ustalenie nieistnienia prawa.

W rozpoznawanej sprawie jest bezsporne, że do planów podziału sum uzyskanych z egzekucji sporządzonych w dniu 6 marca 2014 roku nie zostały wniesione zarzuty. Tym samym się powyższe plany podziału stały się prawomocne. Nie jest także możliwe, aby doszło do zmiany tych planów w ramach nadzoru wykonywanego na podstawie art. 759

§ 2 k.p.c., albowiem określony w tym przepisie nadzór i możliwość wydawania przez sąd komornikowi stosownych zarządzeń nie dotyczy czynności komornika, które się uprawomocniły. Sąd w ramach nadzoru z art. 759 § 2 k.p.c. nie może zmienić tej części planu podziału, która uprawomocniła się z powodu jej niezaskarżenia [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2005 roku, V CK 642/04].

W konsekwencji nie jest dopuszczalne w ramach niniejszego postępowania kwestionowanie mocy wiążącej planów podziału sum uzyskanych z egzekucji sporządzonych w dniu 6 marca 2014 roku. Plany te jako prawomocne podlegały wykonaniu przez organ egzekucyjny i zaniechanie wykonania tego obowiązku rodziło po jego stronie odpowiedzialność odszkodowawczą. Szkada poniesiona przez powoda obejmuje równowartość kwoty, którą organ egzekucyjny wbrew swemu obowiązkowi wynikającemu z planu podziału, nie przekazał wierzycielowi.

Chybiony jest argument pozwanego, że w ten sposób doszło do bezpodstawnego wzbogacenia się powoda kosztem organu egzekucyjnego. Po pierwsze, kwota przyznana powodowi w planie podziału mieści się w ramach świadczenia przysługującego mu od dłużników na podstawie tytułów wykonawczych i stanowiących przedmiot egzekucji na rzecz powoda. Po drugie, świadczenie to znajduje oparcie w prawomocnym planie podziału, które wiąże organ egzekucyjny. Po trzecie, zaniżenie w planie podziału opłaty egzekucyjnej przypadającej komornikowi na skutek błędu poczynionego przez organ egzekucyjny sporządzający plan podziału nie pozbawia komornika sądowego możliwości ustalenia w drodze odrębnego postanowienia kosztów egzekucyjnych i ich wyegzekwowania od dłużnika.

Kierując się powyższymi przesłankami, Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że odszkodowanie należne powodowi powinno odpowiadać kwocie 266670,85 złotych stanowiącej różnicę pomiędzy świadczeniem przyznanym powodowi w prawomocnych planach podziału z dnia 6 marca 2014 roku a świadczeniem faktycznie wypłaconym mu przez organ egzekucyjny w wykonaniu powyższych planów podziału. Tak ustalone odszkodowanie odpowiada wysokości szkody wyrządzonej powodowi na skutek niezgodnego z prawem zaniechania komornika sądowego w zakresie wykonania planu podziału, stanowiąc normalne następstwo tak rozumianego czynu niedozwolonego komornika sądowego.

W tym stanie rzeczy rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku w zakresie należności głównej okazało się prawidłowe.

Odmienne ocenić należy orzeczenie o odsetkach. W tym zakresie strona pozwana trafnie podniosła zarzut naruszenia art. 455 w związku z art. 481 k.c.

Na wstępie wskazać trzeba, że odsetki za opóźnienie stanowią formę zryczałtowanego odszkodowania należnego w przypadku nieterminowego wykonania zobowiązania do zapłaty na rzecz wierzyciela świadczenia pieniężnego, przy czym wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie niezależnie od poniesionej szkody. Zauważyć trzeba jednocześnie, że odsetki za opóźnienie są świadczeniem ubocznym (akcesoryjnym), bowiem warunkiem powstania uprawnienia do odsetek jest istnienie i wymagalność długu pieniężnego; roszczenie o odsetki jest więc następstwem egzystencji prawnej długu pieniężnego. W rozpoznawanej sprawie ten akcesoryjny charakter odsetek ma o tyle istotne znaczenie, że pozwanych można byłoby obciążyć obowiązkiem zapłaty odsetek na rzecz powoda, gdyby sami popadli w opóźnienie w zapłacie na rzecz powoda ciężącego na nich świadczenia pieniężnego. Roszczenie o odsetki powstaje bowiem od chwili opóźnienia i dotyczy okresu aż do momentu, gdy dłużnik spełni świadczenie pieniężne. Dlatego odsetki stają się wymagalne począwszy od bezskutecznego upływu terminu spełnienia świadczenia głównego, czyli z upływem pierwszego dnia od wymagalności roszczenia głównego, aż do dnia jego zapłaty Termin spełnienia świadczenia głównego określany jest zgodnie z art. 455 k.c. Dłużnik opóźnia się więc z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym lub wynikającym z właściwości zobowiązania, a w przypadku gdy termin nie zostanie w taki sposób oznaczony, jeśli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Świadczenie główne staje się więc wymagalne z chwilą upływu terminu lub niezwłocznie po wezwaniu ze strony wierzyciela. Dlatego w orzecznictwie przyjęto, że przy braku oznaczenia terminu świadczenia art. 481 k.c. wiąże powstanie stanu opóźnienia z wezwaniem do zapłaty [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2000 roku, III CKN 638/98, LEX nr 51370]. Z kolei odsetki za opóźnienie należy liczyć niezwłocznie po wezwaniu dłużnika

do wykonania, chyba że termin świadczenia został oznaczony lub wynika z właściwości zobowiązania [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1989 roku, I CR 14/89, LEX nr 374465]. W niniejszej sprawie wprowadzie termin przekazania świadczenia wyegzekwowanego przez komornika sądowego oraz obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie w wykonaniu tego zobowiązania wynika wprost z art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, jednak przepis nie obejmuje swą dyspozycją wymagalności roszczenia odszkodowawczego w stosunku do Skarbu Państwa wyprowadzanego z przepisów o czynach niedozwolonych. Skarb Państwa obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez komornika sądowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności. W badanej sprawie szkoda doznana przez powoda jest następstwem zaniechania wykonania przez komornika sądowego planu podziału i odpowiada kwocie, którą komornik powinien przekazać powodowi jako wierzycielowi. Elementem tak rozumianej szkody nie są odsetki za opóźnienie przewidziane w art. 22 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, gdyż zapłata tychże odsetek nie jest czynnością komornika, za którą Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 23 ust. 3 wymienionej wyżej ustawy. To komornik sądowy jako organ egzekucyjny obowiązany jest do przekazania wierzycielowi wyegzekwowanego świadczenia i jeżeli tego nie uczyni w terminie 4 dni, to powinien zapłacić odsetki za okres opóźnienia. Skarb Państwa nie ma natomiast obowiązek przekazywania wyegzekwowanych przez komornika świadczeń. Ponosi jedynie solidarną z komornikiem odpowiedzialność odszkodowawczą za niewykonanie tego obowiązku, przy czym wymagalność roszczenia o zapłatę odszkodowania w stosunku do Skarbu Państwa jako dłużnika solidarnego należy ustalać przy uwzględnieniu treści art. 455 k.c. Z tego względu obowiązek zapłaty przez Skarb Państwa świadczenia odszkodowawczego powstał dopiero po wezwaniu go do spełnienia tego świadczenia, co nastąpiło poprzez doręczenie mu odpisu pozwu w dniu 28 października 2014 roku. Za trafne uznać trzeba stanowisko pozwanego, że do tej daty należy doliczyć termin co najmniej 3 dni na spełnienia świadczenia przez pozwanego. Tym samym najwcześniej w dniu 31 października 2014 roku pozwany mógł popaść w stan opóźnienia uzasadniający dochodzenie od niego przez powoda odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, sąd doszedł do przekonania, że odsetki za opóźnienie w zapłacie zasądzonej od pozwanego Skarbu Państwa kwoty 266670,85 złotych powinny zostać zasądzone dopiero od dnia 1 listopada 2014 roku, co uzasadniało odpowiednią zmianę zaskarżonego wyroku w tej części.

Z tego względu na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I sentencji.

Apelacja w pozostałym zakresie – jak wskazano wyżej – nie zasługiwała na uwzględnienie. Dotyczy to także zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu o kosztach procesu. Porównując wysokość roszczenia dochodzonego w pozwie i ostatecznie uwzględnionego w wyniku niniejszego procesu, uznać trzeba, że powód uległ pozwanemu Skarbowi Państwa w tak niewielkim zakresie, że zgodnie z art. 100 in fine k.p.c. należało obciążyć stronę pozwaną obowiązkiem zwrotu całości kosztów procesu za postępowanie przed sądem pierwszej instancji.

Kierując się powyższymi przesłankami na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie II sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie – biorąc pod uwagę wynik postępowania apelacyjnego – uznać trzeba, że powód wygrał sprawę apelacyjną w 85 %, zaś pozwany Skarb Państwa w 15 % i stosownie do tego należało rozdzielić pomiędzy strony koszty procesu, które w przypadku każdej ze stron wyniosły kwotę 2700 złotych tytułem wynagrodzenia radcowskiego ustalonego na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Tym samym strona powodowa powinna zwrócić pozwanemu Skarbowi Państwa kwotę 405 złotych, zaś pozwany powinien zwrócić powodowi kwotę 2295 złotych. Po wzajemnej kompensacie powyższych kosztów procesu, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1890 złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Z powyższych przyczyn orzeczono jak w punkcie III sentencji.

O nieuiszczonych kosztach sądowych w postaci opłaty od apelacji, od której uiszczenia była zwolniona strona pozwana, orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2015 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Kierując się wynikami postępowania apelacyjnego należało nakazać pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa 15 % nieuiszczonej opłaty sądowej od apelacji wynoszącej 2695 złotych, co odpowiada kwocie 404 złotych.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w punkcie IV sentencji.

Danuta Jezierska Wiesława Kazmierska Tomasz Sobieraj